

El sol enunciat de la matèria farà ja pensar a molts, en la magnitud i la importància del tema, que jo no em proposo desenvolupar dintre els estrets límits d'aquest treball; sinó únicament citar, per cridar l'atenció a tots, sobre el valor i l'extensió d'un problema que ha de preocupar a sociòlegs, polítics, metges, higienistes, pedagogs, però per sobre de tot als puericultors.

Desgraciadament, les zones a evacuar son extenses i constantment variables; el temps de duració de la campanya es va allargant; i el reintegrament dels evacuats a llurs pobles reconquerits o ja allunyats del front, no pot precipitar-se imprudent i prematurament. Això comporta milers i milers de refugiats, vells, dones i criatures, el que vol dir, en la seva majoria criatures, que surten dels seus pobles a on no hi vivien possiblement en unes excel·lents condicions higièniques, però a on estaven adaptats; i amb presses i amb engoixes han de fer un llarg viatge, acomodats com millor es pugui en camions, autocars, trens o altres mitjans de locomoció, la majoria de les vegades quelcom insuficients i no sempre ben acondicionats, pesi al bon zel dels encarregats d'organitzar-ho. Vol dir tot plegat, criatures als braços i faldes; quilòmetres de carretera amb cotxes descoberts, sol, pols, aire de nits i matinades, menjades improvisades en ruta... etc. Al final del camí, i després d'haver fet nit o sojornat en refugis d'etapa o transitoris, el refugi en una regió allunyada de la seva, amb condicions climatològiques distintes, adaptació a nous costums, nova vida, alimentació diversa; de vegades separació temporal o irreparable dels pares i un règim nou de colònia infantil o familiar o de refugi comú.

Tinguem present l'extensió del mal. No és el meu propòsit donar dades, però Catalunya amb 200 mil refugiats es prepara a rebre'n 150 mil més. La meitat almenys són criatures. La duració del mal: per ara un any; i després quant? Penseu en els problemes que això planteja: promiscuïtats, acinament, mefitisme. Higiene de l'habitació en els llocs de ruta i d'etapa. Alimentació adequada; els nens de pit, les mares que es quedin sense llet i els infants separats de la mare; els biberons, l'escassetat i fins i tot la carencia absoluta de llet en molts llocs. Els llocs per dormir els nens en els refugis provisionals; els mitjans de transport (perills de pluges, de fred, d'insolacions; la fatiga, la gana, la set). I finalment, el lloc definitiu i l'adaptació al nou medi climatològic. Tria del lloc, inspecció mèdica per dur els bons a uns lloc i els malalts o delicats a altres. I quins llocs? Ciutat o vila, poble o muntanya? platja o bosc? Els que han de fer escola; els que han d'ésser lactats; els que necessiten Sanatori o tractament. I l'aspecte psíquic, el fer-los-hi la vida agradable. I la seguretat personal. I l'aspecte social o polític, agermanant, assimilant, estrenyent llaços...

Si en intentar cridar l'atenció i fer interessar sobre aquests problemes, hagués fet preocupar o esverar a algú, a l'assenyalar tantes dificultats i tants treballs, vull al final i ja que, per avui, tampoc no assenyalo cap remei ni cap camí, vull tranquil·litzar-lo dient-li que tot això tan immens i tan important, ja es fa, i es fa bé. El que cal és que interessant-s'hi tothom, es prestin les col·laboracions indispensables, s'obtinguin les aportacions dels estudiosos de la Medicina Social i entre tots, perfeccionant el mitjans, fem pels infants tot el que ells mereixen com infants i tot allò a què tenen dret com a ciutadans del demà.

Vissam

HIGIA